

Rune Larsson / Kent Sjöström

VÅR HEMBYGD

Kolbäcks Hembygdsförening 40 år

**En återblick i tiden och en inbjudan till jubileumsfest
tisdagen den 26 november kl 12**

**Kolbäcks
hembygdsförening**

Kolbäcks socialdemokratiska förening bildade 1979 en arbetsgrupp för att skapa en fotoutställning till 70 årsjubileet 1981. Ett arbete som gruppen insåg vara angeläget att fortsätta, varför 33 personer samlades på Kolbäcks bibliotek för att bilda Kolbäcks Hembygdsförening den 26 mars 1984. En interimsstyrelse valdes som ledde föreningen fram till årsmötet 1985, där Karl Arne Ragnar valdes som föreningens första ordförande.

Arbetet fortsatte med att dokumentera Kolbäcks historia. Foton registrerades och avfotograferades. Personer och platser identifierades på fotografierna. Med resurser från arbetsförmedlingen sorterades fotografierna i grupper som samlades i pärmar.

Vid utgrävningar för en grusgrop i åsen vid Amsta hittades fragment av en ring. Mats Källstig framförde idén att skapa en replik av ringfragmentet i silver. På årsmötet 1987 beslutades att den nyskapade ringen skulle bli föreningens hembygdssouvenir.

Intervjuer med kända Kolbäcksbor genomfördes. De berättade om samhällets framväxt beträffande både arbete och fritid. Detta var början till många intressanta berättelser i föreningens arkiv. Vid svenska flaggans dag 1987 fick hembygdsföreningen en fana. Vid årsmötet 1991 avgick Karl Arne Ragnar och Sven Nordström tog över ordförandeskapet.

En lokal för vår verksamhet var ett stort önskemål. Föreningen disponerade ett litet källarutrymme under biblioteket och föreningens möten hölls i bibliotekslokalen. I takt med att föremål och arbetsmaterial ökade så växte behovet. I september 1991 skrevs ett hyreskontrakt på en lokal i gamla "Kommunalhuset" vid kyrkan.

Vid invigningen den 16 maj 1992 samlades många vid Linnéatorget och marscherade ut till lokalen med Kolbäck Musikkår i täten. Folkdansare hade uppvisning och kaffe serverades till ett 75-tal deltagare.

Vid tioårsjubileet den 27 augusti 1994 bjöd föreningen på en båttur med bogseraren Rex, som lade till vid bryggan ovanför bron vid Åbrinken. Samma år startade en grupp ett projekt att återskapa en slätteräng på kyrkbyåsen.

1997 övertog hembygdsföreningen den s.k. tiondeboden vid kyrkan varefter ett 4 årigt renoveringsarbete påbörjades. Ett tiotal medlemmar lyckades restaurera boden till ett bra skick. Kyrkan använder den nu som förråd.

Till minne av slaget vid Herrevadsbro år 1251 hölls 2001 ett skådespel vid kyrkbyn och en mässa i kyrkan. Bakom kyrkan var en marknad med hantverk och servering.

Under 2002 blev föreningen uppsagd från lokalen vid kyrkan. Med kommunens hjälp övertogs Handelsbankens gamla lokal i centrumhuset. Några av föreningens medlemmar renoverade lokalen under vintern. Vid årsmötet 2003 invigdes den nya lokalen. Det centrala läget har gjort att det öppna hus som hålls varje tisdagseftermiddag har blivit mycket välbesökt och omtyckt.

Under 2004 skapade föreningen en minnesplats över slaget vid Herrevadsbro. Sly röjdes, en minnestavla och en enkel broattrapp byggdes upp. En jubileumsskrift för hembygdsföreningarna i Kolbäck 20 år och Säby 80 år sammanställdes av Kurt Larsson och Rune Larsson med bidrag från Eva Bergqvists Minneskonto.

2006 har Kurt Larsson kommit igång med digitaliseringen av vårt bildarkiv och lagt in över 600 bilder i bildbanken. Samma år arrangerade hembygdsföreningen en guidad busstur genom gamla Kolbäcks socken.

Vid årsmötet 2007 firade föreningen att bäcken vid kyrkan återfick namnet Kolbäcken. Den har under en lång tid på kartorna benämnts Oxelbybäcken. En långdragen kamp mot kartverket har gett resultat.

Nu revs den gamla järnvägsbron från 1946 och ersattes med en ny över ån. Hembygdsföreningen medverkade vid invigningen som arrangerades av Trafikverket den 12 november 2007. T.h. Gamla och nya viadukten.

Efter 20 års ordförandeskap överlämnar Sven Nordström ordförandeklubban till Rune Larsson 2011. Samma år antar hembygdsföreningen utmaningen att vara projektägare till ett EU-projekt inom Leader under projektnamnet "Gestaltning Herrevad". I projektet ingick även Länsmuseet, Hallstahammars kommun och Kolbäcks Gästgivaregård. Syftet var att förbättra vägs skyltningen med sevärhetssymbol till området samt genomföra en förstudie, där målsättningen var att ta fram förslag hur området kan utvecklas eftersom den gamla bron från 2004 var sliten.

En logotyp för Herrevadsbro ritades av Mats Källstig och en ny mobilanpassad hemsida herrevadsbro.se skapades av Kurt Larsson. Ett samarbete med en masterkurs i integrerad informationsdesign, vid Mälardalens högskola, resulterade i en skiss över möjlig utformning av den historiska platsen.

För att förverkliga idéerna skickades en ny projektansökan till Leader under namnet "Ett levande Herrevadsbro", den här gången med kommunen som projektägare. Historikern Lars Gahrn fick i uppdrag att sammanställa ett grundmaterial där valda delar plockades ut och skrevs om till lättläst svenska av en museipedagog på läns museet. Resultatet blev två entrétavlor, tre informationstavlor och sex flaggstänger med flaggor i rött, blått och gult välkomnar vid varje entré. På flaggorna finns den logotyp för området, som skapats i det inledande projektet.

Ett minnesmärke i form av sex granitblock, som symboliserar en bro över vatten, smyckar platsen.

Buskar och perennplanteringar skapar avskärmning och färg. Den nya minnesplatsen invigdes den 17 maj 2014 då bl.a. landshövding Ingemar Skogö, kommunalrådet Catarina Pettersson, projektledaren Kent Sjöström och historikern Lars

Gahrn deltog. Genomförandet av de två projekten kostade drygt 600 tusen kronor vilket bekostades av Leader. En välkommen 30-års present till hembygds-föreningen, som bistod med många timmars ideellt arbete under tiden för projekten. Under projektiden valdes 2012 Rolf Pennerud till ordförande efter Rune Larsson.

2017 gjordes en repris från 2010 då en fullsatt buss styrde vidare mot intressanta sevärdheter i Kolbäcks gamla kommun. Under färden berättade Rune Larsson om historiska händelser och platser. Bengt Pettersson gav en målande beskrivning av Årby gravfält.

Resan avslutades med fika på Borgåsunds Gästhamn & Café, där nye ordföranden Kent Sjöström berättade om utvecklingen av Strömsholms kanal och 1800-talets största mälarhus, Borgåsund.

Med början 2016 har hembygdsföreningen genom olika författare publicerat artiklar i den lokala tidningen Här och Nu.

En Facebooksida skapades 2017 för att marknadsföra föreningens evenemang, skrifter och smycken. Samma år publicerades boken ”Vedspis, Mikrofilm och Bredband” sammanställd av Kurt Larsson. Tryckningen möjliggjordes genom ett bidrag från Eva Bergqvists Minneskonto.

Några försök med provsändningar i Hallstahammars Närradio gjordes under 2018. Antalet lyssnare stod inte i proportion till nedlagt arbete varför projektet avslutades.

Covidpandemin satte käppar i hjulet både under 2020 och 2021, då ett mycket begränsat antal styrelsemöten och tisdagsträffar kunde genomföras, vilket innebar stor inverkan på föreningens ekonomi. Ett arv från vår avlidna medlem Gunhild Uddberg på 25 000 kr samt ett covidbidrag från kommunen på 6 000 kr räddade vår ekonomi under perioden.

Kolbäcks Hembygdsförening var tidig med att skapa en egen hemsida. Kurt Larsson har kunskap och ett stort engagemang att bygga hemsidan i programmet Dreamweaver. Stora delar av föreningens arkiv har digitaliserats, så att berättelser och fotografier kan sökas på hemsidan. För att kunna säkerställa att hemsidan lättare ska kunna hanteras av flera administratörer i framtiden, så har under 2022 ansökts om medel för att konvertera hemsidan till programmet Wordpress, vilket inte kräver något nedladdat program eller kostnad för licenser. Tyvärr har vi inte lyckats få något bidrag till detta kostsamma och stora arbete.

Sedan 2023 skickar Kurt Larsson regelbundet små berättelser till alla medlemmar som har en e-postadress.

Vår finansiering kommer från medlemsavgifter, gåvor, kommunalt bidrag, försäljning av skrifter och amstasmycken samt vårt öppna hus, där vi säljer fika under tisdagar. Våra trogna värdar och besökare på tisdagarna är till stor del födda under 1930–1940-talen, varför ett generationsbyte behövs om tisdagarnas evenemang ska kunna fortsätta. Utan våra trevliga tisdagsträffar finansierar vi heller inte vår stora lokal i Centrumhuset.

En yngre generation med intresse för att hjälpa till som tisdagsvärd eller att dokumentera, fotografera, guida och berätta vår lokala historia efterlyses. Gärna med kunskap om webben och den digitala tekniken. Vår förhoppning är att ett tillskott av yngre medlemmar ger både fysisk styrka och ny kunskap till våra drygt 200 medlemmar. Vi firar i år 40 årsjubileum, vilket är kort tid för en hembygdsförening, men uppdraget att dokumentera och berätta om vår lokala historia är oändlig.

För att tacka dig som på olika sätt har stöttat föreningen under dessa 40 år bjuder vi in dig till Linnéagården för en subventionerad jubileumslunch med underhållning, trevlig samvaro och en återblick i hembygdsföreningens historia.

Inbjudan till Jubileumslunch

Tisdagen den 26 november kl. 12:00 i Linnéagården i Kolbäck

Program

Lunch: Fläskfilé med potatisgratäng och grönpepparsås
Mineralvatten.
Kaffe med budapestbakelse
Kostnad 100 kr / medlem
Öl och vin kan köpas till självkostnadspris

Underhållning med minnen från Kolbäcksbygden
Lotteri med fina priser

Välkommen!

Anmälan senast onsdagen den 13 november genom inbetalning med swish 123 325 41 25 eller bankgiro 5729-0298. Anmälan är bindande. OBS: Ange ditt namn vid inbetalningen

Du får även möjlighet att köpa vår jubileumsbok under lunchen.
Värva gärna nya medlemmar till föreningen!

www.herrevadsbro.se / www.kolbacksbygden.se

